

NOVES PARAULES PER A UN CLIMA CANVIANT

Objectius

- Celebrar el Dia Mundial del Medi Ambient (5 de juny).
- Reflexionar sobre la relació entre la crisi climàtica i els drets de la infància.
- Descobrir el potencial de les paraules i de l'expressió verbal per descriure conceptes nous i cridar l'atenció sobre situacions que no són conegudes per tothom.

Materials necessaris

- Informació sobre el canvi climàtic adaptat al nivell de l'aula. Poden ser útils els recursos disponibles a www.educaclima.com
- - Fitxa per a l'aula o per compartir a les xarxes socials, disponible a www.unicef.es/cat/educa/mots-climatics
- - Material per decorar la fitxa: llapis de colors, retalls, trossos de paper...
- - Pòster dels drets de la infància i pòster dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, disponibles a www.unicef.es/cat/educa/mots-climatics

Desenvolupament

Introduïm a l'aula un **aspecte de la crisi climàtica que estigui especialment relacionat amb els drets de la infància**. El més evident és el dret a la salut i un medi ambient saludable, però els canvis en el clima poden afectar també altres drets: el dret a la nutrició, l'educació, l'aigua, la protecció...

Després de l'exposició inicial del tema, identifiquem una **situació o un problema concret** on es reflecteixi la crisi del clima i els drets de la infància. Per exemple: *"L'escassetat de pluges fa que els nens i nenes que viuen a regions semiàrides dediquin gran part del seu temps lliure a recollir aigua per a la família"*.

Busquem entre tots una paraula, un terme inventat, nou i pompós, que pugui resumir aquest problema i assignem a la paraula una definició i una frase d'exemple. La forma més senzilla de generar-ho és creant una **paraula composta que uneixi dues idees**. A l'exemple anterior unim sequera i descans:

Sequerans

Temps que els nens i nenes abans dedicaven al descans, al joc i al lleure i que, a causa de la sequera i el canvi climàtic, necessiten dedicar a la recerca d'aigua per a les seves famílies.

"Aquell any el sequerans es va avançar i ningú no va poder anar a la festa de l'escola".

Un cop establerta la nostra paraula inventada, podem jugar amb ella i buscar **paraules derivades**: adjectius (sequeransat/da), verbs (sequeransar), adverbis (sequeranssadamment)... o fins i tot frases fetes i refranys (temps de sequerans). D'aquesta manera podem explorar no només la manera com es construeixen les paraules (lexemes, prefixos, sufixos, composició...) sinó diferents formes en què una situació mediambiental pot tenir impacte social.

Pot ser que se'ns acudeixin diferents paraules sobre un mateix tema i que puguem fer-hi un **mapa conceptual**. També podem fer servir les paraules per inventar **contes, poemes o lletres de cançons**.

La complexitat de l'activitat i la diversitat de vocabulari que aconseguim dependrà del nivell del nostre grup o aula i de la motivació i l'interès pel **subtema** que hàgim triat, ja que hi ha **molts aspectes del canvi climàtic que podem tractar**. Per exemple: l'impacte de la crisi climàtica a la biodiversitat, les catàstrofes meteorològiques, els problemes a l'agricultura i la ramaderia, les estratègies de prevenció i adaptació al canvi climàtic, les migracions climàtiques... El tema principal és molt ampli i **triar un subtema que centre el debat** pot ajudar molt a aconseguir bones paraules i definicions.

És recomanable compondre paraules molt exagerades o fins i tot amb un toc còmic perquè els estudiants, especialment els més petits, compreguin bé que són paraules inventades. Aquest és un **exercici de creativitat i llibertat d'expressió**, no d'adquisició de vocabulari. Podeu compartir els vostres **mots climàtics i definicions** a www.unicef.es/cat/educa/mots-climatics, on podreu aconseguir una fitxa per poder exposar el vostre mot climàtic a l'aula o difondre'l en xarxes socials amb el hashtag **#motsclimatics**

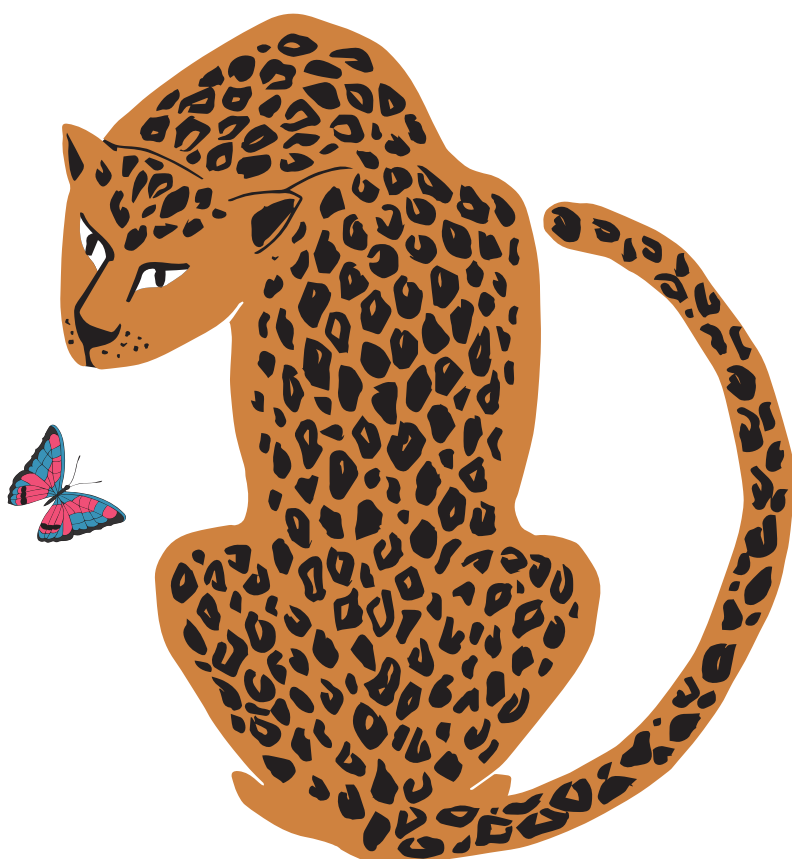
Comparteix!

- Si difoneu la vostra feina en xarxes socials, feu servir el hashtag **#motsclimatics** perquè arribi al major nombre de gent possible.
- Feu fotos del procés i de les fitxes amb les definicions. Totes aquestes fotos us ajudaran que altres coneguin les vostres paraules i que, potser, s'animin a fer-ne de noves.
- A cursos superiors podeu organitzar un equip de premsa que faci el seguiment de la jornada i puguin escriure un post per al vostre bloc. Assegureu-vos que les persones a qui fotografien els donen permís per fer-los fotos.
- No oblidis compartir el vostre mot climàtic i la seva definició al formulari disponible a www.unicef.es/cat/educa/mots-climatics, entre tots podem crear un diccionari comú.
- Si vols que publiquem els vostres mots climàtics a www.unicef.es/cat/educa/mots-climatics, envieu-nos un correu a educacion@unicef.es Ens agradarà molt difondre'ls!
- Descobreix més idees per al desenvolupament d'aquesta activitat a www.unicef.es/cat/educa/mots-climatics

DIA DEL MEDI AMBIENT: LA IMPORTÀNCIA DE PARLAR DE L'IMPACTE DE LA CRISI CLIMÀTICA

Aquest dia Mundial del Medi Ambient volem fomentar que els nens, les nenes i els adolescents expressin lliurement les seves preocupacions relacionades amb l'emergència del clima. A través de l'ús de paraules inventades podem estimular la seva creativitat i trencar les barreres que de vegades els impedeixen expressar allò que pensen o senten sobre el futur del planeta i el seu propi futur.

La crisi climàtica i altres amenaces mediambientals estan **redefinint el futur de la infància** i suposen un dels reptes més grans que hauran d'afrontar al llarg de la seva vida. No obstant això, és **un futur davant del qual ens falten paraules**: per entendre l'impacte de l'emergència climàtica a les nostres vides, **necessitem buscar noves paraules per a coses que abans no existien**.

Taula d'aprenentatges

Aquesta activitat està indicada per a tots els nivells educatius en fer les adaptacions curriculars necessàries.

CONEIXEMENTS

- El canvi climàtic i el seu impacte als drets de la infància.
- L'estructura, la composició i la derivació de paraules.
- Els processos de canvi (mediambientals, lingüístics, socials...) i les interrelacions entre ells.

ACTITUDS

- Curiositat pel llenguatge i el seu potencial per descriure realitats i possibilitats.
- Empatia per les poblacions i els grups humans més afectats pel canvi climàtic.
- Sentit de la justícia intergeneracional.

COMPETÈNCIES

- Capacitat d'expressió verbal.
- Capacitat d'abstracció i de síntesi.
- Habilitat per projectar-se al futur i entendre les causes i les conseqüències dels fenòmens.
- Treball en equip.
- Expressió plàstica i visual.

Quins temes de drets de la infància i la ciutadania global abordem en aquesta activitat?

- El dret a la participació de nens, nenes i adolescents i expressar la seva opinió en els assumptes que els afecten.
- El dret a l'educació, especialment a l'educació sobre el dret a un medi ambient saludable.
- El dret al desenvolupament i que cada nen o nena assoleixi el seu màxim potencial a la vida.
- Els Objectius de Desenvolupament Sostenible, especialment l'ODS núm. 13 "Acció pel clima".

para cada infancia

Edición

UNICEF Comité Español
www.unicef.es/cat/educa

Els materials educatius, els recursos i les activitats sobre drets d'infància, desenvolupament sostenible i ciutadania global formen part del treball en Educació en Drets i Ciutadania Global d'UNICEF Comité Español.

UNICEF promou els drets i el benestar de tots els nens i nenes en tot allò que fem. Juntament amb els nostres aliats, treballem a 190 països i territoris per transformar aquest compromís en accions pràctiques, centrant especialment els nostres esforços en arribar als infants més vulnerables i exclosos per al seu benefici, a tot arreu.

#Educa | Clima

EducaClima fomenta en l'àmbit escolar la conscienciació i la sensibilització en relació amb el problema del canvi climàtic. Posa a la disposició dels docents materials educatius per treballar el canvi climàtic i la sostenibilitat en totes les etapes educatives preuniversitària.

Aquesta publicació ha estat creada sota una llicència Creative Commons Atribució-NoComercial-SenseDerivar 4.0 Internacional, excepte per a aquells continguts en què expressament es defineix un altre tipus de llicència.

Il·lustracions: Adobe Stock/ Sukhyun